

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Landsbygdsavdelningen
Enheten för skog, miljö och forskning

Stockholm
2024-08-30

Vår referens
Jennie Albinsson

Dnr
LI2024/01199
LI2023/03211

Remiss av betänkandet SOU 2023:84 *En hållbar bioekonomistrategi - för ett välmående fossilfritt samhälle* samt delbetänkandet SOU 2023:15 *Förnybart i tanken, Ett styrmedelsförslag för en stärkt bioekonomi*

Företagarna har beretts möjlighet att avge remissyttrande om de angivna betänkningarna. Här följer våra synpunkter.

Sammanfattning

Utredningsdirektivet består av två delar. Den första delen är ett uppdrag att analysera genomförbarheten i och föreslå åtgärder som främjar effektiv produktion av flytande biodrivmedel baserat på inhemska råvaror i Sverige. Den delen av uppdraget redovisades genom delbetänkande *Förnybart i tanken* (SOU 2023:15).

Den andra delen är ett uppdrag att ta fram förslag till en nationell strategi, ett eller flera uppföljningsbara mål och, vid behov, åtgärder för en hållbar, konkurrenskraftig och växande bioekonomi. Den delen av uppdraget redovisas i detta slutbetänkande.

Följande förslag läggs fram:

- Införandet av en nationell strategi för bioekonomi med övergripande mål, fokusområden, och en plan för uppföljning och utvärdering. Strategins mål föreslås vara: ”År 2040 har Sverige en mer resurseffektiv, motståndskraftig och konkurrenskraftig bioekonomi i hela landet.”
- Utredningen föreslår att det övergripande målet, att Sverige år 2040 ska ha en mer resurseffektiv, motståndskraftig och konkurrenskraftig bioekonomi i hela landet, ska mätas genom följande kvantitativa indikatorer och inflationsjusterade målnivåer till år 2040, jämfört med år 2021:
  - Bioekonomins förädlingsvärde har ökat med 60 procent
  - Bioekonomins substitutionsnytta har ökat med 50 procent
  - Bioekonomins exportvärde har ökat med 100 procent
  - Inhemska produktion av förnybara drivmedel som andel av drivmedelsbehovet inom transportsektorn, exklusive el, uppgår till 90 procent
  - Minst 50 procent av regionerna har ökat antal förvärvsarbetande inom bioekonomin med minst två procent

- Minst 85 procent av regionerna har ökat förädlingsvärdet inom bioekonomin med minst 60 procent
- Utredningen föreslår att ett kompletterande, flexibelt och långsiktigt styrmedel införs i form av intäktsgarantier för tillkommande inhemsk produktion av flytande förnybara drivmedel och mellanprodukter. Styrmedlet utformas som ett konkurrensutsatt anbudsfordfarande och innebär att intäktsgarantier betalas i efterskott under en tioårsperiod, baserat på mellanskillnaden mellan priset på en referensprodukt och angivet anbudspris.

Företagarnas inställning

Företagarna är kritiska till tendenser i klimatpolitiken att utvecklas mot en planekonomisk struktur, där styrning av produktion och resursanvändning centraliseras. Historiska exempel, exempelvis etanolbubblan, visar att sådana strategier sällan fungerar och ofta blir dyra för skattebetalarna.

Denna utredning pekar dessvärre åt samma planekonomiska och protektionistiska håll. Förslagen om att inhemsk produktion av förnybara drivmedel som andel av drivmedelsbehovet inom transportsektorn, exklusive el, ska uppgå till 90 procent, eller att minst 50 procent av regionerna ska ha ökat antal förvärvsarbetande inom bioekonomin med minst två procent, är exempel på centralstyrning mot kvantitativa mål. Varför biodrivmedlen måste produceras i just Sverige finns inget bra svar på i utredningen och man har heller inte lyckats klarlägga de samhällsekonomiska effekterna och riskerna med dessa mål på ett adekvat och övertygande sätt.

När staten sätter upp produktionsmål och reglerar kvantiteten och metoderna för produktionen riskerar det att hämma innovation och tillväxt av flera skäl. För det första finns det inga incitament till nya innovationer, utan affärer drivs i stället för att uppfylla statens krav. För det andra snedvrids konkurrensen; att subventionera en bransch riskerar att slå undan benen för andra mer effektiva lösningar. För det tredje måste varje effektivt klimatverktyg vara teknikneutralt, vilket denna strategi absolut inte är. Kriteriet ska vara målet om minskade utsläpp, inte en viss teknik.

Företagarna ser ingen anledning till att regeringen, som säger sig stå för en effektiv klimatpolitik, ska gå vidare med förslagen i den här utredningen. De skulle riskera att ytterligare bidra till att blåsa upp en grön bubbla i Sverige och göda en subventionsberoende sektor.

Företagarna förespråkar i stället marknadsbaserade lösningar, som exempelvis utsläppshandeln i ETS 2-systemet (som kommer att införas 2027). Systemet kräver att drivmedelsaktörer köper utsläppsrätter baserat på de koldioxidutsläpp deras bränslen orsakar, vilket förväntas öka användningen av biodrivmedel eftersom de genererar färre utsläpp och därmed kräver färre utsläppsrätter.

företagarna

Genom utsläppshandelssystemet sätts ett pris på koldioxid, vilket gynnar alla drivmedel som bidrar till minskade utsläpp, oavsett om det handlar om biodrivmedel, vätgas, elektrifiering eller andra mer kostnadseffektiva lösningar. Klimatpolitiken bör fokusera på att skapa verktyg som uppmuntrar en bred variation av aktörer och tekniker som kan bidra till att sänka utsläppen, snarare än att fastställa produktionsmål som binder oss till en specifik teknologi.

Jennie Albinsson
Näringspolitisk expert
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00